

יומא סג

תנו רבנן: **שני שעירי יום הכיפורים ששחטן בחוץ** (האם חייב אם שחטו את הבהמה מחוץ לעזרה)

עד שלא הגריל עליהם - חייב על שניהם, משהגריל עליהן - חייב על של שם, ופטור על של עזאזל.

קושי: **עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם** למאי חזו? (שעיר לה' אינו ראוי בגלל שחסר מעשה הגרלה ושעיר לעזאזל אינו ראוי כי אפילו בסופו של דבר לא נקרב)

תירוץ: אמר רב חסדא: הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ.

קושי: ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא - דמחוסר הגרלה, לשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזי - דמחסרי עבודת היום!

תירוץ: קסבר רב חסדא: אין מחוסר זמן לבו ביום.

דין שיוצא מדברי רב חסדא בעקבות דברי רב יהודה בשם שמואל: אמר רבינא: השתא דאמר רב חסדא מחוסר הגרלה=מחוסר מעשה, הא דאמר רב יהודה אמר שמואל: "שלמים ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל - פסולין, שנאמר (ויקרא ג') **וַיִּקְרָא יְהוָה אֶת־שְׁמֹאל** - בזמן שהוא פתוח, ולא בזמן שהוא נעול." שחטן בחוץ קודם שנפתחו דלתות ההיכל - פטור. מאי טעמא - מחוסר פתיחה=מחוסר מעשה.

קושי על רב חסדא: ומי אית ליה לרב חסדא **הואיל**, והאמר רב חסדא: פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה:

דברי רב חסדא	דברי רב חסדא	הקושי:
לשמו (על שם פסח - לא יכול להיקרב כי אין חיוב פסח) פטור (כי אינו ראוי לקרבן)	שלא לשמו (על שם שלמים - ונקרב כשלמים) חייב (כי ראוי להיות קרבן שלמים)	טעמא - דשלא לשמו, הא סתמא לשמו הוא, ופטור - ואמאי? לימא: הואיל וראוי שלא לשמו בפנים!

תירוץ: הכי השתא! התם (פסח) - בעי עקירה, האי (שעיר) לא בעי עקירה.

יש שמייחסים דברי רב חסדא לרבה: רבה בר שימי מתני להו בדרבה, וקשיא ליה דרבה אדרבה, ומשני כדשנינן.

פסח ששחטו בחוץ בשאר ימות השנה

רב חסדא	רב דימי בשם רבי ירמיה בשם ר' יוחנן	רבין בשם רבי ירמיה בשם רבי יוחנן	
פטור	פטור	חייב	שחטו לשמו
חייב	פטור	חייב	שחטו לא לשמו
טעמא - דשלא לשמו, הא סתמא לשמו הוא, ופטור - ואמאי? לימא: הואיל וראוי שלא לשמו בפנים!	בשלמא לשמו - דהא לא חזי ליה, אלא שלא לשמו - אמאי? הא חזי שלא לשמו בפנים!	ואפילו לשמו? והתנן: מחוסר זמן, בין בגופו בין בבעלים. ואיזהו מחוסר זמן בבעלים - הזב והזבה והיולדת והמצורע שהקריבו חטאתם ואשמם בחוץ - פטורין, עולותיהן ושלמיהן בחוץ - חייבין , ואמר רב חלקיה בר טובי: לא שנו (שפטור) אלא לשמו, אבל שלא לשמו - חייב. לשמו מיהא פטור, אמאי? נימא: הואיל וראוין שלא לשמו בפנים!	קושי
פסח בעי עקירה יום כיפור לא בעי עקירה	עקירת חוץ - לאו שמה עקירה - כלומר זה עדיין פסח למרות ששחט שלא לשמה	התם - בעי עקירה, הכא - פסח בשאר ימות השנה שלמים נינהו.	תירוץ
בעי עקירה	בעי עקירה בפנים	לא בעי עקירה	פסח

אמר מר: **משהגריל עליהן - חייב על של שם, ופטור על של עזאזל.**
 מקור לכך שהשוחט שעיר לעזאזל בחוץ פטור: **תנו רבנן: איש איש אבית ישראל אכר ישרה עליו**
או כשב או על במחנה או אכר ישרה מחוץ למחנה ואף פתח אהל מואד לא הביאו
להקריב קרבן לה'.

אי קרבן - שומע אני אפילו קדשי בדק הבית שנקראו קרבן, כענין שנאמר (במדבר לא) ונקרב את קרבן ה'

תלמוד לומר (ויקרא יז) ואף פתח אהל מואד לא הביאו כל הראוי לפתח אהל מועד - חייב עליו בחוץ, כל שאינו ראוי לפתח אהל מועד - אין חייבין עליו בחוץ. (מיעט קדשי בדק הבית וכל מה שלא בא לפתח אהל מועד)

אוציא אלו שאין ראויין לפתח אהל מועד, ולא אוציא פרת חטאת ושעיר המשתלח שהוא ראוי לבוא אל פתח אהל מועד! תלמוד לומר לה' - מי שמיוחדין לה', יצאו אלו שאין מיוחדין לשם. (מיעט אלו שלא מיוחדים לה' כמו פרה אדומה ושעיר לעזאזל)

סתירה בין זה למקור אחר: ולה' להוציא הוא? ורמינהו: (ויקרא כב) ואיט השמיני והאלה ירצה לקרבן אשה לה' - אלו אישים (איסור הקטרה על האש לפני היום השמיני של חיי הבהמה)
מנין שלא יקדישנו מחוסר זמן, תלמוד לומר קרבן לה' לרבות שעיר המשתלח! (חל איסור גם על דברים שלא מקטירים - כגון שעיר לעזאזל - לה' בא לרבות ולא למעט שעיר המשתלח)

פתרון הסתירה

לה' לרבות שיער המשתלח במחוסר זמן	לה' להוציא שעיר המשתלח בשחוטי חוץ	
הכא ד אשה להוציא שעיר לעזאזל, לה' לרבות	התם ד אף פתח לרבות שעיר לעזאזל, לה' להוציא	רבא - מעניינא דקרא

קושי על הברייתא על מחוסר זמן: טעמא - דרבי רחמנא, הא לא רבי - הוה אמינא: שעיר המשתלח קדוש במחוסר זמן. והא אין הגורל קובע אלא בראוי לשם! (כלומר אי אפשר להיווצר מצב ששעיר לעזאזל יהיה מחוסר זמן כי זה עולה בגורל יחד עם שעיר שיעלה לה')
תירוץ 1: אמר רב יוסף: הא מני - חנן המצרי היא. דתניא, חנן המצרי אומר: אפילו דם בכוס - מביא חבירו ומזווג לו. - יש מקרה שמביאים שעיר בלי הגרלה
דחיית התירוץ: אימר דשמעת ליה לחנן המצרי דלית ליה דחויין, דלית ליה הגרלה מי שמעת ליה? דילמא מייתי ומגריל!
תירוץ 2: אלא אמר רב יוסף: הא מני - רבי שמעון היא, דתניא: מת אחד מהן - מביא חבירו שלא בהגרלה, דברי רבי שמעון.
תירוץ 3: רבינא אמר: כגון שהומם וחיללו על אחר.

מקור לדבריו ששעיר לעזאזל שהומם פסול: דתניא: ואשה לא תתנו מהם - אלו החלבים,** אין לי אלא כולן, מקצתן (כלומר כזית אבל לא הכל) **מנין - תלמוד לומר מהם.****
מלמא - זו זריקת דמים, לה' - לרבות שעיר המשתלח.

ויקרא פרק כב פסוק כב

עֲוֹרָת אֹרְשׁוֹר אֹרְחוֹץ אֹרְיָלָת אֹרְגֵב אֹרְיָלָת לֹא תִקְרִיבוּ אֵלָהּ לְה' וְאִשָּׁה לֹא תִתְּנוּ מֵהֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְה' :

הסבר למה יש צורך בשתי דרשות נפרדות גם במחוסר זמן וגם במום לרבות שפסול בשעיר לעזאזל:

בעל מום	מחוסר זמן	אי היה כתוב בא לא היינו לומדים למקרה השני
דמטי זמניה	משום דלא מטי זמניה	X=מחוסר זמן
משום דמאיס	דלא מאיס	X=בעל מום

